

18

En plats för omätbar tid

Skiss förslag
Kista Torg - kv Köpenhamn
Alvaro Campo

Introduktion

I brieften jag fick från Stockholm Konst står det att konsten främst riktar sig till de boende i fastigheten, men förhoppningen är att den del av verket som omfattar fasaden ska vara ett orienterande landmärke i området. Jag tänker på hur utformningen kan bidra till att kunna lokalisera sig – hitta och känna igen en plats. Men också hur det kan hjälpa någon att lokalisera sig i tiden.

Det mest pragmatiska svaret på det senare skulle vara en klocka. Men det finns en annan fråga som varit central i mitt arbete de senaste åren och som ännu inte besvarats av vetenskapen. Det ligger i paradoxen att trots faktumet att tiden till stor del styr våra liv så kan vi inte med säkerhet säga vad tid egentligen är.

En klocka hjälper oss kvantifiera tiden. Mäta den för att kunna använda den i vårt samhälles logistik. Men vad är tid om vi ser den som en naturkraft, snarare än timmar och minuter? Vad är tid utanför de mänskliga begreppsramarna?

Under researchfasen för det här uppdraget så väcktes också mitt intresse för den lilla gård som inkluderar såväl entrén till den nyrenoverade fastigheten som den aktuella fasaden. Jag bestämde mig för att uppfatta och förstå det som en helhet snarare än som separata delar. Resultatet är ett förslag i två delar, för fasaden respektive gården, men som kompletterar och förstärker varandra.

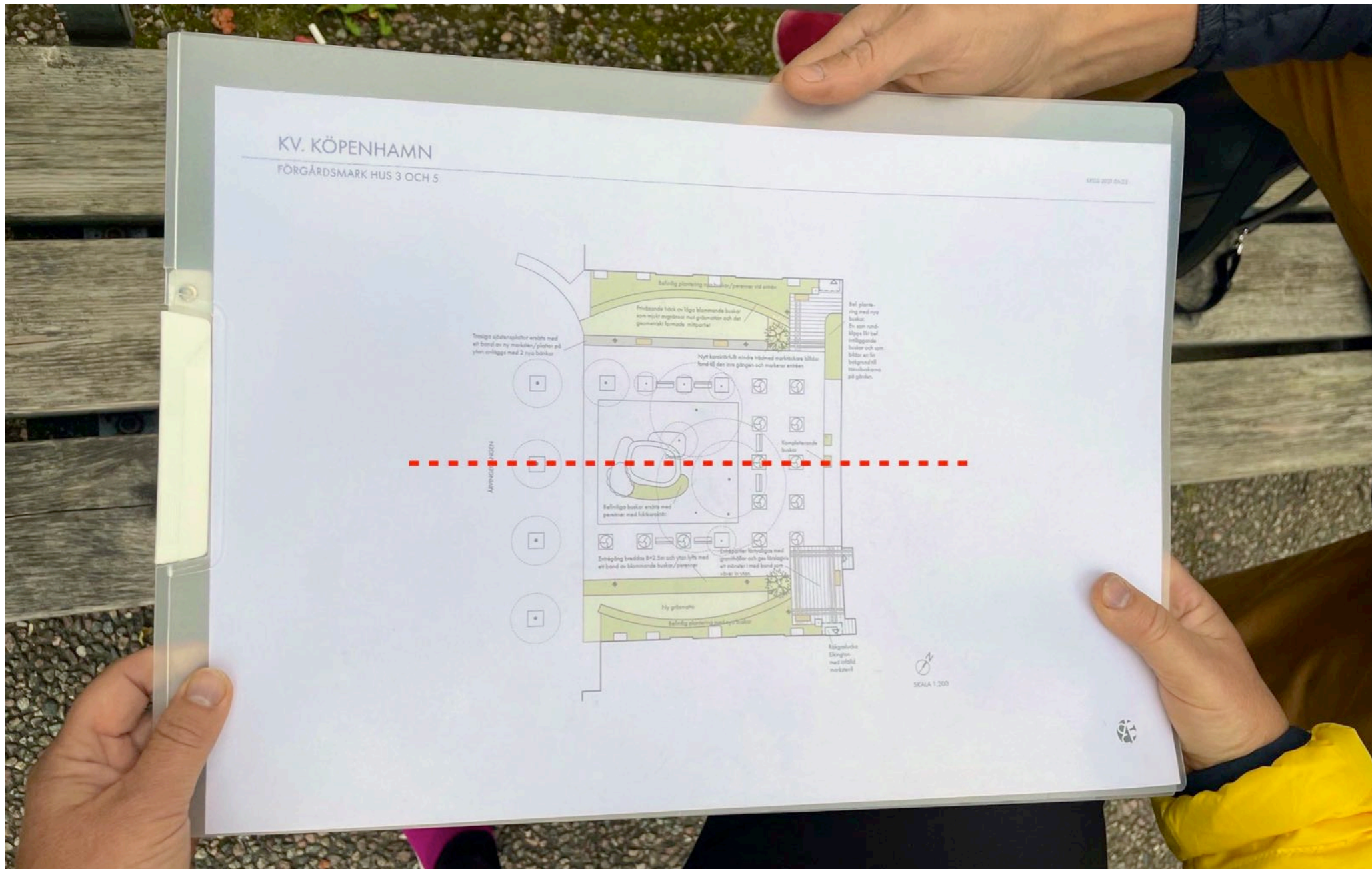
Research

Jag tänker på buskarna som finns på gården som från början måste ha haft geometriska former. Och jag försöker gissa mig fram till deras "ursprungliga" former – alltså de ritade former som de skulle anpassas till.

Jag tänker direkt på geometriska former i naturen, och hur länge idén om makt över naturen har styrt mänsklighetens relation till just naturen.

Barockens trädgårdar

Landskapsarkitekterna Anneli och Thomas Rosendahl visade mig sin skiss för gården och berättade att de tyckte att den var väldigt speciell. ”Ett smycke”, sa Anneli. Någon har tänkt till och varit inspirerad av barockens trädgårdar, vilket framgår bland annat i gårdens symmetri.

Barockens trädgårdar var utformade för att ses uppifrån och på lite avstånd – ofta från ett slotts salonger eller terrasser. Trädgårdarna handlade om att visa människans makt över naturen, och den tanken spred sig på 1500-talet i södra Europa, från Italien till Frankrike, och sedan till Sverige.

Vi och naturen

Jag tänker att det kanske är huvudfrågan som mänskligheten kämpar med mest just nu: Vad har vi för relation till naturen? Och att det är många i dag som säger att den relationen inte längre handlar om att visa vår makt, utan istället om att vara lyhörda och uppmärksamma.

För en tid sedan kom jag i kontakt med konceptet "rewilding" – ungefär "återvilda" på svenska. Rewilding handlar om att låta naturen ta hand om sig själv. Möjliggöra naturliga processer att forma land och hav, reparera skadade ekosystem och återställa förstörda landskap. Genom rewilding skapar den naturliga rytmen hos växt- och djurlivet miljöer med större biologisk mångfald.

Länk: [Läs mer om rewilding här.](#)

Samtal om tid med boende.

Under researchfasen fick jag möjlighet att möta några av dem som bor i fastigheten, i åldrarna 72 till 103 år. Jag fick hjälp av personalen i huset för att organisera diskussioner på temat tid. Vi pratade om tidens olika kvaliteter. Om kvantifierad, mätbar tid. Klocktid som vi känner den i dag, och hur den infördes i Sverige av järnvägsföretagen 1879. Alltså för bara cirka 140 år sedan när industrialismen var i full utveckling. Det är mycket möjligt att den 103 åriga kvinnan är uppfostrad i en annan tidsuppfattning.

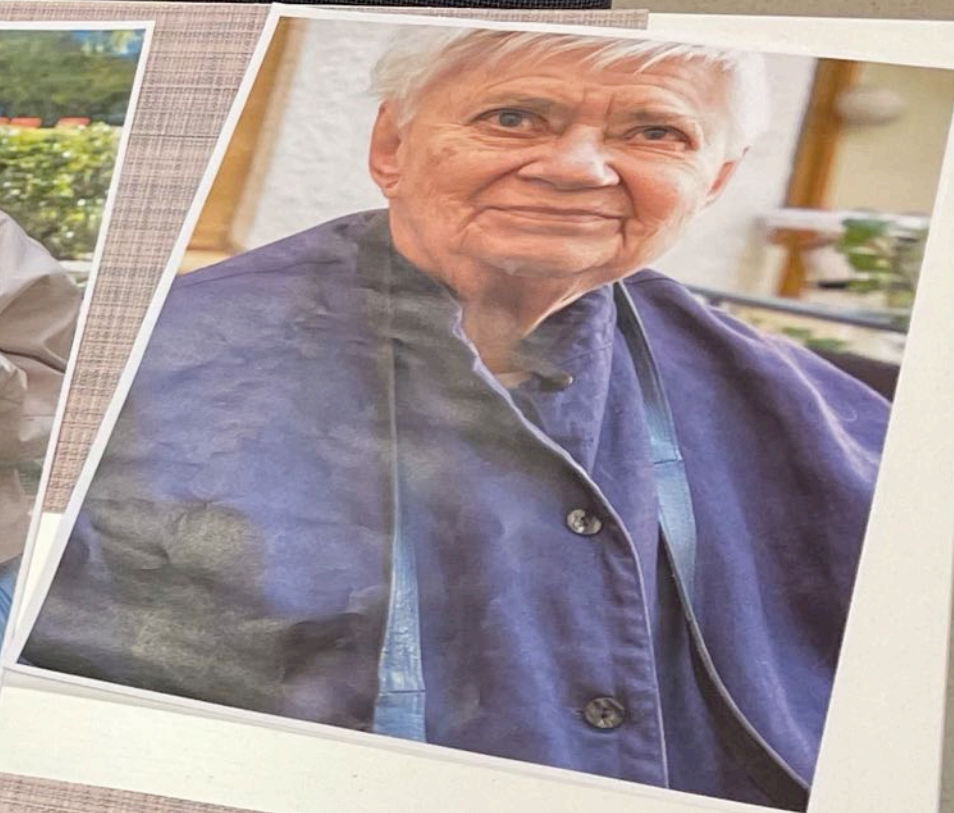
Upplevd tid

Samtalen ledde oss sedan till att prata om okvantifierbar, upplevd tid. Den tid som inte är mätt men upplevd. Medan klocktid alltid arbetar i samma hastighet kan upplevd tid upplevas att ibland gå fort, och ibland långsamt. Tid kan vara relativ och mycket personlig beroende på den situation vi befinner oss i. Som en av deltagarna sa ”När jag har mycket tid vet jag inte vad jag ska göra med den, men när jag känner att jag har för lite så vill jag ha mer av den.”

”Icke-mänsklig tid” (non human time)

Det här ledde oss till temat ”icke-mänsklig tid” som är mycket svårt att definiera, men som finns runt omkring oss.

När jag pratar om icke-mänsklig tid så refererar jag till rytmerna i ekosystemen omkring oss. Planeterna som snurrar runt varandra. Tiden det tar för en växt att växa. Tiden det tar för en människa att uppleva närvaron av ett träd. Eller tiden det tar för insekter att återvända. Icke-mänsklig eller icke kvantifierbar tid som den existerar utanför de mänskliga begreppsramarna, men som ändå kan upplevas av människor.

Gerotranscendens

När jag lyssnade på Åldersstigen, Sveriges Radios program om åldrande på P1, kom jag i kontakt med begreppet ”gerotranscendens” – en sociologisk teori utvecklad av Lars Tornstam vid Uppsala universitet.

Ökad anknytning till naturen

Gerotranscendens beskriver en mognadsprocess hos människor som leder till ett mer kontemplativt, accepterande och tillfredsställt sinnestillstånd med en ökad känsla av anknytning till världen och till naturen som helhet.

Teorin bygger på idén om hur den goda, kontemplativa ensamheten blir allt viktigare med åren, till skillnad mot en mer negativ typ av ensamhet som kan upplevas mer som isolering. Det här är självklart inte fallet för alla människor, men det är en intressant teori om tidens effekt på våra liv.

Förslag

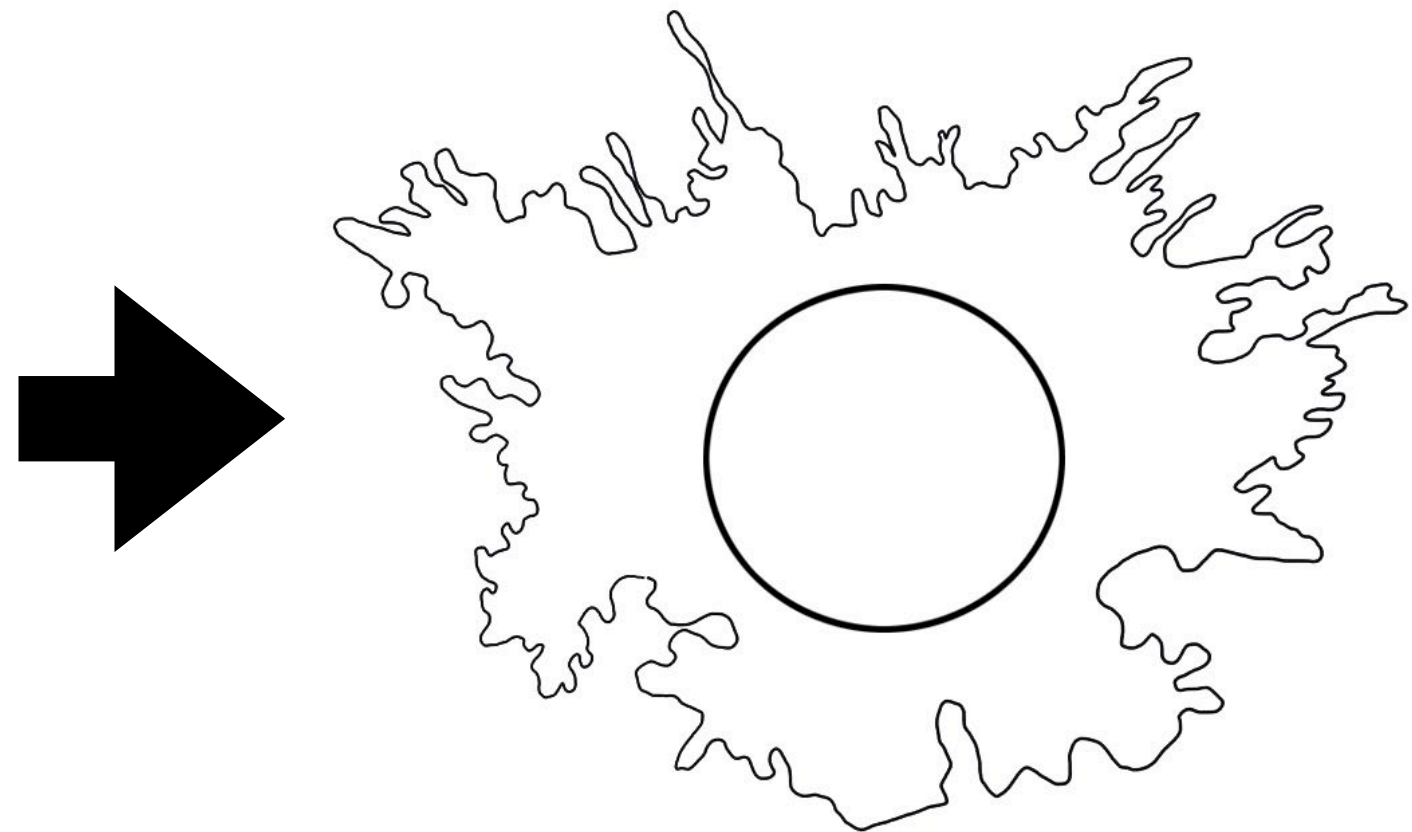
För kvarteret Köpenhamn föreslår jag framtagning av två verk som behandlar multipla temporaliteter:

- **Den omätbara tiden:** En storskalig bild utförd med LED-ljus på den nyligen renoverade fastighetens fasad.
- **En plats för omätbar tid:** Ett komplement till den lilla gården i anslutning till fastighetens entré: en stig, en sittplats och en skylt.

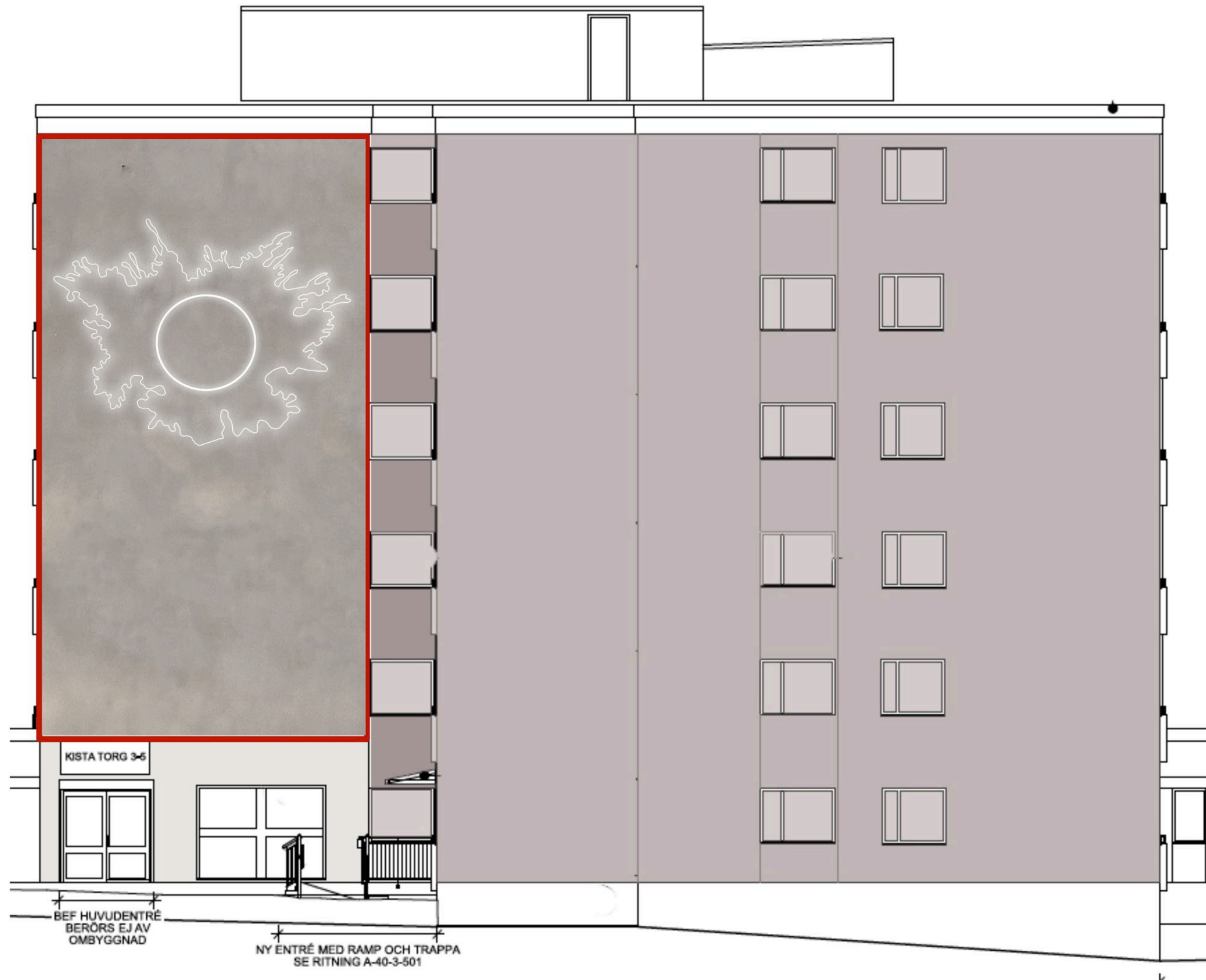

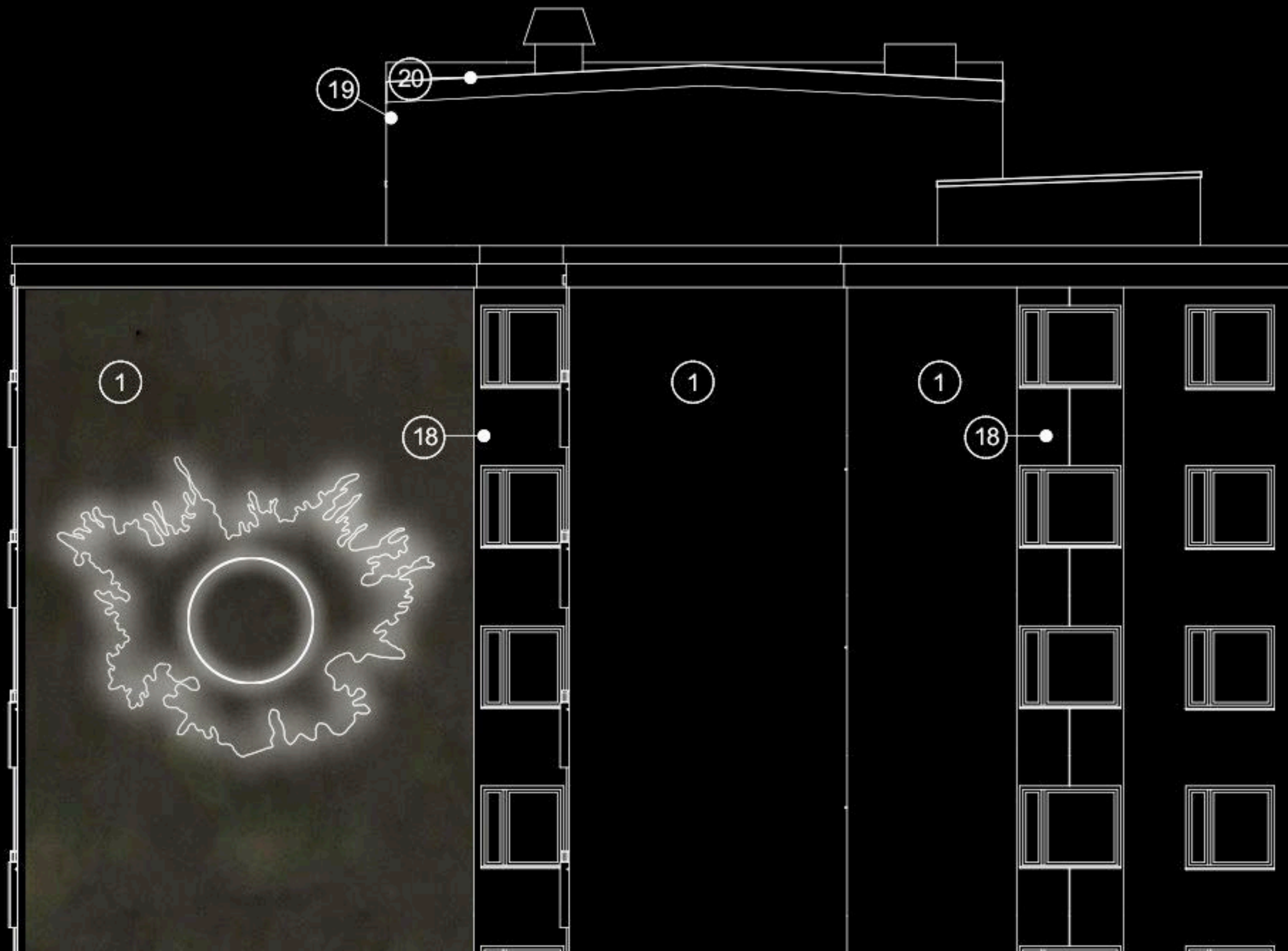
Den omätbara Tiden

För fasaden föreslår jag en storskalig bild som representerar okvantifierbar, omätbar tid i förhållande till kvantifierbar tid. För detta har jag använt konturen av en av buskarna, och vad jag föreställde mig vara dess ursprungliga cirkulära form, utifrån tankegångarna ovan i research-fasen.

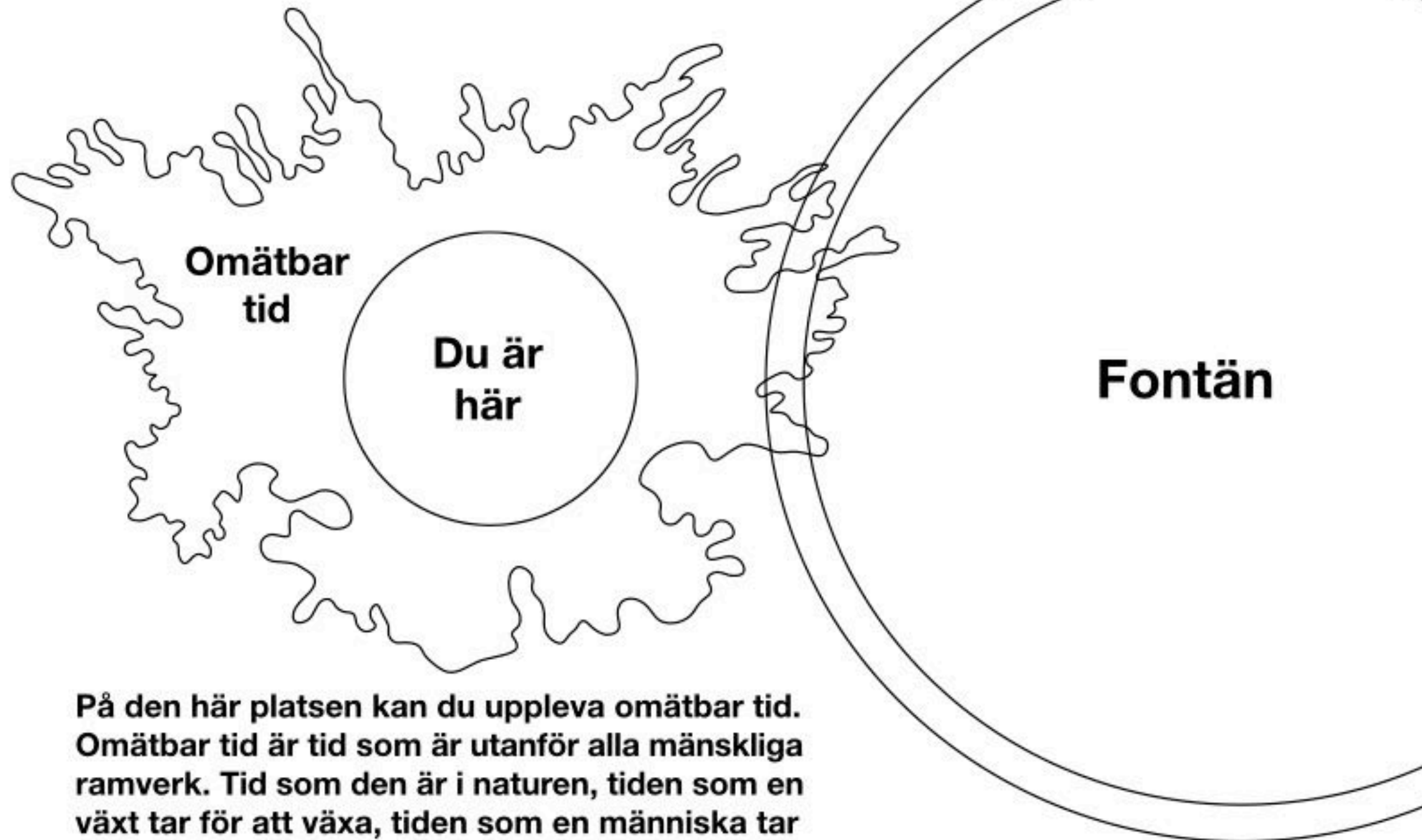

- Buskens kontur: icke-mänsklig (okvantifierbar) tid.
- Cirkeln: mänsklig (kvantifierbar) tid.

Plats för omätbar tid

På den här platsen kan du uppleva omätbar tid. Omätbar tid är tid som är utanför alla mänskliga ramverk. Tid som den är i naturen, tiden som en växt tar för att växa, tiden som en människa tar för att uppleva ett träds närvaro.

En plats för omätbar tid

Verket är ett komplement till den lilla gården framför fastigheten. Det består av en stig genom grönskan som ger åtkomst till fontänen vilken har en central plats på gården. Vid stigens slut finns en sittplats med tillräckligt med omgivande utrymme för att placera en rullstol eller rollator intill den.

I planen för gården är samtliga bänkar avsedda för två personer. Det här skulle vara en bänk eller stol utformad för en person, möjlig att få tillgång till med rullstol eller rollator.

Bredvid sittplatsen placeras en skylt med symbolen från fasaden samt en beskrivning av syftet med detta nya rum:

Här är en plats för dig att uppleva omätbar tid. Den tid som står utanför alla mänskliga konceptuella ramverk. Tid som den är i naturen. Tiden det tar för en växt att växa. Tiden en människa behöver för att känna trädens närvaro.

Verket kommer att ge besökaren möjlighet att få ett nytt perspektiv på fasadens symbol, men är också en inbjudan att reflektera över begreppet okvantifierbar, omätbar, icke-mänsklig tid och faktiskt försöka föreställa sig vad det kan vara, och hur man upplever det.

Genomförande

Skylten kan tillexempel tillverkas i rostfritt, svart text/graving på en blandning av koppar och brons (bild höger) eller lackad aluminium med vit text (bild ovan).

Den slutgiltiga utformningen av platsen, skylten och stolen, i detalj och som helhet är tänkt att diskuteras fram i dialog med landskapsarkitekterna i projekteringsfasen för att komma fram till en lösning som samtalar med platsen.

Skiss sitplats

Workshops och Publikation

Tre ytterligare workshopar är tänkta att hållas med de boende. Dokumentation görs dessutom under hela processen för att kunna göra en publikation som vänder sig till det boende, deltagande parter och till en mer generell publik.

Kontakt

Alvaro Campo Studio
Karlbergsvägen 78
11335 Stockholm, Sweden
mobile : +46708475743

alvaro.g.campo@me.com
www.alvarocampo.com